

ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

**Βοεβούτκο Ναταλία, Φέντοροβα Ιουλία
Κρατικό Πανεπιστήμιο Μαριούπολης (Ουκρανία)**

**12^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
7–9 Νοεμβρίου 2019, Αθήνα**

1. Σημεία διάκρισης

- μια ομάδα όρων για να προσδιοριστούν τα προστατευόμενα από το νόμο σημεία που απαγορεύουν τις διακρίσεις
- ο κατάλογος αυτών των σημείων ποικίλλει από χώρα σε χώρα με βάση το εθνικό δίκαιο

Κοινό σημείο η προστασία με βάση:

- τη φυλετική και εθνοτική καταγωγή
- το χρώμα του δέρματος
- τις θρησκευτικές πεποιθήσεις
- το φύλο
- την ηλικία
- την αναπηρία
- κοινωνική θέση
- την οικογενειακή κατάσταση
- την ιδιοκτησία
- τη γλώσσα
- τον σεξουαλικό προσανατολισμό

Τα προστατευόμενα σημεία που αντικατοπτρίζουν τις εθνικές ιδιαιτερότητες

- «κοινότητα», «ειδικές ανάγκες» (Κύπρος)
- «ταυτότητα φύλου» (Ελλάδα)
- «πολιτικές πεποιθήσεις» (Ουκρανία, Κύπρος)
- «τόπος διαμονής» (Ουκρανία, Ρωσία)
- «ιθαγένεια» (Ουκρανία)

Οι εθνικοί ορισμοί περιλαμβάνουν την διεύρυνση της εννοιολογικής προσέγγισης

- «εθνοτική καταγωγή» - «εθνικότητα»
«θρησκευτικές πεποιθήσεις» - «στάσεις
απέναντι στη θρησκεία» (Ρωσία)
- «αναπηρία» - «αναπηρία και χρόνιες
παθήσεις» (Ελλάδα)
- «κοινωνικό καθεστώς» - «κοινωνική
προέλευση» (Ουκρανία)

-
- Ο προσδιορισμός του όρου "σημεία διάκρισης" στις γλώσσες που αναλύονται είναι διαφορετικός σε εθνικό επίπεδο, και αυτό σχετίζεται με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε κοινωνίας.

2. Εκφραστικότητα του όρου

- Η εκφραστικότητα παρουσιάζεται με όρους που μπορούν να μεταδώσουν τη στάση του ομιλητή απέναντι στην έκφρασή του.

Ουκρανική γλώσσα

- доброзичливий сексизм (καλοπροαίρετος σεξισμός)
- ворожий сексизм (εχθρικός σεξισμός)
- токсична маскулінітість (τοξική αρρενωπότητα)
- «чорний» фемінізм ("μαύρος" φεμινισμός)

(Словник гендерних термінів, 2016).

Ελληνική γλώσσα

- Τα ρατσιστικά "φυλετικά" μοντέλα είναι βαθιά ριζωμένα και μεταδίδονται από γενιά σε γενιά μέσω της νομοθεσίας, του κοινωνικού συστήματος και της εκπαίδευσης.
- «μαύρο χρήμα», «μαύρη εργασία», «κάποιον να μαυρίσω», κλπ.

(Πανταζής, 2015)

Ρωσική γλώσσα

- позитивная дискриминация (θετικές διακρίσεις)

- теремное

затворничество

(Terem απομόνωση /

tower seclusion)

- стигма «инвалидной» сексуальности (στίγμα της «αναπηρικής» σεξουαλικότητας)

(Словарь гендерных терминов, 2002)

ένταση ορισμένων σημασιολογικών συνιστωσών

- να τονιστεί η πρόθεση του ομιλητή
- να αποκρύψουν τις προθέσεις του
- «προκατάληψη» ως *prejudice* (*υπερεδμνηση, забобоня*), ταυτόχρονα, ο όρος «φυλετικές προκαταλήψεις» αναφέρεται ως «φυλετικές διακρίσεις», δηλαδή θεωρεί την «προκατάληψη» ως «διάκριση».

(Πανταζής «Η αντιρατσιστική εκπαίδευση», σ.10)

3. Το φαινόμενο της συνωνυμίας των όρων

- gender/κοινωνικό φύλο (ελ.)
- ґендер/соціальна стать, гендерний підхід/статтево-рольовий підхід (ουκρ.)
- гендер/социальный пол, гендерный подход/полоролево й подход (ρωσ.)
- έμφυλη ανάλυση – ανάλυση ως προς το φύλο (ελ.)
- ознаки дискримінації - дискримінаційні ознаки - захищені ознаки (ουκρ.)

Το πρόβλημα της παράλληλης χρήσης/λειτουργίας των συνώνυμων όρων

- διαφοροποίηση ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής
- *γοταρφοβία*
/τσιγγανοφοβία (ελ.)
- *реверсивний ейджизм/зворотний ейджизм*
- *інвалід/людина з інвалідністю (ουκρ.)*
- αλλαγή των προσδιορισμών των όρων
- *андроцентрична мова/гендерна асиметрія у мові (ουκρ.)*
- *андроцентризм/гендерная асимметрия в языке (ρωσ.)*

«Εξέταση εκπαιδευτικού περιεχομένου κατά των διακρίσεων»

- εκφράζει ένα σύστημα εννοιών που απορρέουν από τη σύμπραξη επιστημών, όπως η νομική, η κοινωνιολογία και η παιδαγωγική
- επίδραση της αγγλικής γλώσσας
- εθνικές στρατηγικές δημιουργίας όρων

Τα βασικά προβλήματα

- **ονοματολογικό**, όταν η έννοια του όρου δεν είναι ομοιόμορφα κατανοητή στις εθνικές γλώσσες
- **εκφραστική ουδετερότητα του όρου**, όταν εμφανίζεται η εντατικοποίησή του και η εκφραστική ερμηνεία του
- **συνωνυμία του όρου**, που μπορεί να προκληθεί από την ταυτόχρονη λειτουργία όρων διεθνούς και εθνικής προέλευσης
- **φαινόμενο της εγγενούς γλωσσικής συνωνυμίας**, η οποία επιλύεται με διαφοροποίηση από το πεδίο εφαρμογής και αλλαγή του προσδιορισμού των όρων με διεύρυνση του όγκου, αναδιανομή και εξειδίκευση της λεξικής σημασίας

**Σας ευχαριστούμε
για την προσοχή σας!**